

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7465/2022
06.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6970/21 од 25.02.2022. године, у седници одржаној 06.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6970/21 од 25.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 209/18 од 14.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне и стварне ненадлежности. Ставом другим изреке одбијен је предлог тужене за прекид и застој поступка. Ставом трећим изреке дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 12.11.2019. године. Ставом четвртим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је тужена обавезана да му исплати 1. на име личне инвалиднине за период од јануара 2015. године до септембра 2019. године, износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке; 2. на име додатка за помоћ и негу од стране другог лица за период од јануара 2015. године до септембра 2019. године, износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке; 3. на име ортопедског додатка за I степен за период од јануара 2015. године до септембра 2019. године, износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке. Ставом V изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у преосталом делу за износе и то: 1. име личне инвалиднине за период од марта 1999. године до децембра 2014. године; 2. на име додатка за помоћ и негу од стране другог лица за период од марта 1999. године до децембра 2014. године; 3. на име ортопедског додатка за I степен за период од марта 1999. године до децембра 2014. године, износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке. Ставом VI изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 144.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана ступања услова за извршење па до исплате. Ставом седмим изреке одбијен је захтев тужиоца за

исплату законске затезне камате на досуђене трошкове поступка за период од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Апелациони суд у Београду, је пресудом Гж 6970/21 од 25.02.2022. године, ставом првим изреке, одбио жалбе тужиоца и тужене као неосноване и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П 209/18 од 14.10.2021. године у ставовима другом и четвртом изреке, као и делу става петог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да му тужена накнади штету због неисплаћених инвалиднина, додатака за помоћ и негу од стране другог лица на име ортопедског додатка за први степен у периоду од 01.03.1999. године до 30.11.2014. године. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 209/18 од 14.10.2021. године, у преосталом делу става петог изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете за децембар месец 2014. године, због неисплаћене инвалиднине, додатка за помоћ и негу од стране другог лица и ортопедског додатка за први степен исплати: износ од 79.570,80 динара на име инвалиднине; износ од 68.216,05 динара на име додатка за помоћ и негу од стране другог лица и износ од 23.019,83 динара на име ортопедског додатка за први степен, све наведене износе са законском затезном каматом почев од 25.01.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 209/18 од 14.10.2021. године, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 191.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјаног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је решењем Скупштине општине Пећ – Одељење за друштвене службе од 25.03.1997. године, на име признатог својства цивилног инвалида рата прве групе са 100% телесног оштећења, признато право на личну инвалиднину почев од 01.01.1997. године па надаље трајно, у месечном износу од 1.864,00 динара. Решењем Скупштине општине Пећ, Одељење за друштвене службе од 19.06.1997. године, тужиоцу, са признатим својством цивилног инвалида рата прве групе са 100% телесног оштећења (слепа особа), признато је право на додаток за негу и помоћ од стране другог лица за први степен од 85,73% од основног месечног износа личне инвалиднине војног инвалида прве групе, која почиње да тече од 01.05.1997. године, као и право на ортопедски додаток за први степен од 28,93%, на основу месечног износа личне инвалиднине војног инвалида прве групе, која почиње да тече од 01.05.1997. године па надаље, трајно. Почев од 01.03.1999. године, тужена је обуставила исплату по наведеним решењима из разлога што је целокупна администрација, па и део службе тужене, стављена у надлежност Међународних снага

на Косову и Метохији. Вештачењем је утврђена неисплаћена лична инвалиднина тужиоцу за период од 01.03.1999. године до 30.09.2019. године у износу од 12.910.907,85 динара, припадајући нето износ додатка за негу и помоћ од стране другог лица за први степен од 75,73% од оствареног месечног износа личне инвалиднине војног инвалида прве групе за период од 01.03.1999. године до 30.09.2009. године у укупном износу од 11.068.521,30 динара, припадајући нето износ ортопедског додатка за први степен од 28,93% од основног месечног износа личне инвалиднине војног инвалида прве групе за период од 01.03.199. године до 30.09.2019. године у укупном износу од 3.735.125,64 динара. На наведене износе тужицу је призната законска затезна камата почев од дана доспећа сваког појединачног месечног износа и то 25.-тог у наредном месецу за претходни месец.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, применом одредби члана 172. и 376. Закона о облигационим односима, закључили да је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео услед незаконитог рада њеног надлежног органа који му није исплаћивао личну инвалиднину, додатак за негу и помоћ од стране другог лица и ортопедски додаток у спорном периоду, па је тужбени захтев тужиоца делимично усвојен и тужена обавезана да му накнади штету у висини појединачних месечних износа неисплаћене инвалиднине, додатка за негу и помоћ од стране другог лица и ортопедског додатка, са припадајућом каматом. При том је првостепени суд закључио да је потраживање тужиоца делимично застарело за период од марта 1999. године закључно са новембром 2014. године, док је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у одбијајућем делу и обавезао тужену да тужиоцу накнади штету на име неисплаћене инвалиднине, додатка за помоћ и негу од стране другог лица и ортопедског додатка за први степен и за децембар 2014. године пошто то потраживање тужиоца доспева 25.01.2015. године а он је тужбу суду поднео 05.01.2018. године, па његово потраживање, за тај месец није застарело.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 21. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Службени лист СРЈ“ бр 24/98, „Службени гласник РС“ бр 101/2005 ... 111/2009), важећем у време престанка исплате предметних накнада, прописано да су основна права војног инвалида, између осталог лична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додаток, а да се проценат војног инвалидитета (члан 24. став 2.), одређује трајно или привремено, сразмерно оштећењу организма које је настало као последица ране, повреде, озледе или болести задобијене под околности утврђене овим законом. Одредбом члана 25. истог Закона, прописано је да се према проценту инвалидитета, војни инвалиди разврставају у 10 група војног инвалидитета и то: прва група – инвалиди са 100% инвалидитета, којима је за редован живот потребна нега и помоћ. На основу одредбе члана 28. став 1. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца, накнада на име личне инвалиднине се одређује у месечним износима. Лична и породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додаток, исплаћује се по истеку месеца за који се врши исплата (члан 71.). Законом о изменама и допунама Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Службени гласник РС“ бр 50/18) који је ступио на снагу 07. јула 2018. године, измењен је члан 71. закона који сада гласи: лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додаток и накнада за време незапослености, усклађује се једном годишње према

кретању просечне годишње зараде, без пореза и доприноса у Републици Србији, у претходној години, на основу објављених података републичког органа надлежног за послове статистике и исплаћује се уназад.

Одредбом члана 72. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези у вези са вршењем својих функција.

У конкретном случају, неправилним радом органа тужене, тужиоцу је причињена штета јер му у периоду од марта 1999. године до септембра 2019. године није исплаћивана лична инвалиднина, додатак за помоћ и негу од стране другог лица и ортопедски додатак, при чему је тужилац остварио право на исплату тих накнада на основу коначних решења надлежног органа туженог, па је тужена дужна да тужиоцу причињену штету накнади, за период за који његово потраживање није застарело, у смислу одредбе члана 376. у вези члана 186. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије тужене да је материјално право погрешно примењено јер се овде ради о повременим потраживањима на које камата може да тече само од дана подношења тужбе, на основу одредбе члана 279. став 3. Закона о облигационим односима. Супротно тим наводима ревизије тужене, основ потраживања тужиоца није исплата повремених потраживања већ накнада штете због незаконитог рада органа тужене, на основу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. Пошто се обавеза накнаде штете сматра доспелом од тренутка настанка штете, на основу одредбе члана 186. Закона о облигационим односима, следи да је тужена у доцњи од дана када је тужиоцу требало да исплати предметне накнаде, а то је 25.-ти у наредном месецу за претходни месец, па од тог дана, а не од дана подношења тужбе суду, тужена тужиоцу дугује камату, на основу одредбе члана 277. став 1. истог Закона.

Неосновани су наводи ревизије тужене да тужилац није доставио коначно решење о признавању права на инвалиднину за утужени период. Супротно томе, из стања у предмету следи да је тужилац суду дао на увид оргинале решења од 25.03.1997. године (о признавању права на личну инвалиднину) и 19.06.1997. године (о признавању права на додатак за негу и помоћ од стране другог лица и на ортопедски додатак), на рочишту за главну расправу одржаном 14.10.2021. године.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. и 154. Закона о парничном поступку сразмерно успеху тужиоца у поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић